

Etter liste

Deres ref.:
Vår ref.: 21/26002-1
Saksbehandler: Henriette Walaas Krogh
Dato: 28.06.2021

Ekstern høring av Nasjonal faglig retningslinje for forebygging og behandling av underernæring

Høringsutkast

På helsedirektoratet.no finner du høringsutkastet til revidert versjon av Nasjonal faglig retningslinje for forebygging og behandling av underernæring.

Høringsinstansene bes om å sende høringen til relevante underliggende eller tilknyttede etater eller virksomheter, avdelinger, medlemmer e.l. [Her](#) er direkte lenke til høringssiden på helsedirektoratet.no. Det er mulig å skrive ut høringsutkastet eller lagre det som PDF. Se lenke nederst på siden til retningslinjen.

Høringsinnspill

Vennligst gi høringsinnspill i [Questback](#).

Høringsfrist: 25. september 2021.

Høringsinstansene bes om å gi tilbakemeldinger på retningslinjen som helhet og hver av de ni anbefalingene, samt kapittelet om metode og prosess.

I tillegg ønskes tilbakemelding på om anbefalingene:

- er tydelige
- har mangler
- kan mistolkes
- er gjennomførbare, dvs. om de enkelt kan følges

Høringsinstansene bes spesielt om å bringe inn erfaringer fra praksisfeltet i sine innspill, for eksempel når det gjelder

- hvor ofte risikovurdering gjentas, både for personer som ved første risikovurdering er vurdert å være i risiko for underernæring og personer som er vurdert ikke å være i risiko

- samhandling på tvers og ansvars- og arbeidsfordeling mellom tjenestenivå (kommune, allmennlege, spesialisthelsetjeneste) for personer som har mange treff- og oppfølgingspunkt i helse- og omsorgstjenesten

Det er ønskelig med både begrunnelse og forslag til endringer der høringsinstansene har innspill. Skriv så konkret som mulig hvilken del av hver enkelt anbefaling det gis tilbakemelding på.

Bakgrunn

Underernæringsretningslinjen ble utgitt for første gang i 2009 etter initiativ fra fagmiljøet. Det er fremdeles et gap mellom retningslinjens anbefalinger og utøvet praksis i helse- og omsorgstjenesten. Andelen personer som vurderes for risiko for underernæring i helse- og omsorgstjenesten er lav, og ikke alle som vurderes å være i risiko for underernæring blir videre kartlagt og får igangsatt tiltak. Det er store variasjoner mellom sykehus og mellom fylker og kommuner. Tilsyn og revisjoner har avdekket mangelfull ernæringsoppfølging som utfordrer pasientsikkerheten.

Revisjonsarbeidet startet opp i 2018. I 2019-20 ble det besluttet at det tidligere Pasientsikkerhetsprogrammets innsatsområder skal omgjøres til nasjonale faglige råd. For å unngå duplisering av innhold i normerende produkter fra Helsedirektoratet ble det besluttet at tiltakspakkene på underernæring fra det tidligere Pasientsikkerhetsprogrammet skulle inngå i revidert versjon av underernæringsretningslinjen.

Innhold - Hva er nytt?

Til grunn for både forrige og revidert utgave av underernæringsretningslinjen ligger den britiske nasjonale faglige retningslinjen for forebygging og behandling av underernæring fra NICE. Den ble sist oppdatert i 2017. I revidert utgave er det også sett hen til den svenske retningslinjen "Att förebygga och behandla undernäring. Kunskapsstöd i hälso- och sjukvård och socialtjänst" fra 2020.

Målet med revisjonen av retningslinjen er å redusere uønsket variasjon i forebygging og behandling av underernæring. Det har i den sammenheng vært et mål at det skal bli enklere å vurdere risiko for underernæring i helse- og omsorgstjenesten, og at risikovurdering blir gjort på en ensartet og standardisert måte. Mandatet i revisjonen lå derfor først og fremst i å anbefale *ett* verktøy for vurdering av risiko for underernæring i hele helse- og omsorgstjenesten. I dag er mange ulike verktøy i bruk i tjenestene.

Revidert versjon av retningslinjen er mer strukturert og tydelig. Den består av totalt ni anbefalinger fordelt på fem kapitler. I tillegg kommer kapittel om metode og prosess. Åtte av anbefalingene i revidert utgave av retningslinjen er videreført fra forrige versjon av retningslinjen, da anbefalingene står seg basert på NICE-retningslinjen. Anbefalingen om verktøy for å vurdere risiko for underernæring er ny, og utarbeidet etter GRADE-prinsippene.

Som følge av at alle nye og reviderte nasjonale faglige retningslinjer og veiledere skal publiseres digitalt, har nødvendige endringer i utformingen av de åtte videreførte anbefalingene og tilhørende tekst vært påkrevet. Det har også vært gjort tilpasninger i struktur og utforming for å inkludere tiltakspakkene fra det tidligere Pasientsikkerhetsprogrammet i retningslinjen.

Helsedirektoratet omtaler tydeligere enkelte deler av helse- og omsorgstjenesten i ny versjon, basert på høringsinnspill fra arbeids- og referansegruppen. Dette gjelder blant annet kommunale helse- og omsorgstjenester ut over sykehjem og hjemmetjeneste. Videre er retningslinjen tydeligere på anbefalinger som gjelder personer med nedsatt funksjonsevne inkludert utviklingshemming (viser til ny veileder for gode helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming), personer med demens, psykiske lidelser eller rusbrukslidelser og eldre med nedsatt funksjonsnivå eller multisykdom.

Metode og elektronisk publisering

Målet med en nasjonal faglig retningslinje er å bidra til kunnskapsbasert praksis. Kunnskapsbasert praksis innebærer at forskning, klinisk erfaring og brukererfaring vurderes samlet opp mot ønskede og uønskede konsekvenser av foreslåtte anbefalinger, inkludert prioriteringskriterier og ressursbruk. Retningslinjens anbefalinger er utformet på bakgrunn av disse hensynene og har målsetning om å:

- sikre god kvalitet på tjenestene
- sikre riktige prioriteringer
- løse samhandlingsutfordringer
- sikre helhetlige pasientforløp
- hindre uønsket variasjon i tjenestene

Retningslinjen er skrevet i elektronisk format og innebærer en ny måte å lese retningslinjer på. Anbefalingene i korttekst og utdypende tekst presenteres først og følges av hvordan anbefalingen kan følges rent praktisk og en begrunnelse om hva anbefalingen er basert på, inkludert kunnskaps- og/eller lovgrunnlag, og referanser.

Høringsinstanser

Dette er en offentlig høring og alle er velkommen til å gi høringsinnspill. Nedenfor listes instanser som får direkte invitasjon til å gi høringsinnspill.

Aldring og helse

Alle landets fylkeskommuner

Alle landets fylkesleger

Alle landets helseforetak

Alle landets kommuner

Alle landets statsforvaltere

Allmennlegeforeningen

Den norske legeforening

Den norske tannlegeforening

Diabetesforbundet

Fagdirektørene i regionale helseforetak

Fagforbundet

Fellesorganisasjonen (FO)

Folkehelseinstituttet

Funksjonshemmedes fellesorganisasjon

HELFO

Helse Midt-Norge RHF

Helse Nord RHF

Helse Sør-Øst RHF
Helse Vest RHF
Høgskoler
Kliniske ernæringsfysiologers forening tilsluttet Forskerforbundet (KEFF)
Kost- og ernæringsforbundet
Kreftforeningen
KS - Kommunesektorens organisasjon
Landsforeningen for hjerte- og lungesyke (LHL)
Landsforbundet for Utviklingshemmede og deres pårørende
Nasjonalforeningen for folkehelsen
Nasjonalt kompetansesenter for minoritetshelse (NAKMI)
Nasjonal kompetansetjeneste for sykdomsrelatert underernæring (NKSU)
Nasjonalt kompetansemiljø om utviklingshemming (NAKU)
Norsk ergoterapeutforbund
Norges farmaceutiske forening
Norsk forbund for utviklingshemmede
Norsk forening for allmennmedisin (NFA)
Norsk forening for alders- og sykehjemsmedisin
Norsk forening for ernæringsvitenskap (NFE)
Norsk fysioterapeutforbund
Norsk pasientforening
Norsk psykologforening
Norsk selskap for klinisk ernæring (NSKE)
Norsk sykepleierforbund (NSF)
Norsk tannpleierforening
Norske sykehusfarmasøytters forening
Pasient- og brukerombudene
Pensjonistforbundet
Pårørendealliansen
Statens Helsetilsyn
Statens seniorråd
Universiteter

Kontakt

henriette.walaas.krogh@helsedir.no

guro.berge.smedshaug@helsedir.no

Vennlig hilsen

Astrid Nylenna e.f.
fagdirektør

Henriette Walaas Krogh
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

Mottaker	Kontaktperson	Adresse	Post
Etter liste Avdeling folkesykdommer	Guro Berge Smedshaug	220 Skøyen	0213 OSLO